

Retningslinjer for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond i SpareBank 1

Innledning

Alle bankene i SpareBank 1-alliansen har etablert bærekraft som fokusområder i egne virksomheter, og styret i SpareBank 1 Utvikling har vedtatt følgende bærekraftambisjon:

Alle felles selskaper integrerer bærekraft i sine virksomheter.

Vi skal levere godt på bærekraftsrater¹ og beholde posisjonen hos forbrukerne som den banken som oppleves mest bærekraftig.

SpareBank 1 skal til enhver tid arbeide i overensstemmelse med norsk lov. Vårt arbeid styres etter de prinsipper som er nedfelt i lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven), arbeidsmiljøloven, personopplysningsloven, korrupsjonslovgivningen med tilhørende konvensjoner, hvitvaskingsloven, skatteloven, likestillings- og diskrimineringsloven, naturmangfoldloven, Svalbardmiljøloven, våtmarkskonvensjonen (Ramsarkonvensjonen), forurensningsloven, regnskapsloven, dyrevelferdsloven og klimaloven. SpareBank 1 har omfattende rutiner for å motarbeide hvitvasking og skjulte eierforhold, og ønsker å bidra til ansvarlig eierstyring og selskapsledelse også hos våre forretningsforbindelser.

Alle ansatte som gir råd til kundene, eller på annen måte har befattning med vår fondsforvaltning, skal kjenne våre prinsipper og årlig gjennomgå retningslinjene.

Formålet med retningslinjene

Retningslinjene skal:

- Være førende for arbeidet bankene i SpareBank 1-alliansen gjør for å sikre bærekraftig distribusjon av verdipapirfond.
- Sørge for at fondstilbudet sikrer etterlevelse av SpareBank 1s ambisjon for bærekraft.
- Være førende for produktgodkjenningprosesser og produktgovernance, herunder periodisk produktrevisjon, som foruten å omfatte finansielle kriterier også omfatter miljø (Environmental), sosiale forhold (Social) og selskapsstyring (Governance), heretter kalt ESG-kriterier.
- Gjøre SpareBank 1 i stand til å merke fond basert på ESG-kriterier. Merkingen skal være tydelig for kunden, og gi god informasjon om hvordan fondet jobber med ESG. Merkingen skjer på bakgrunn av datainnsamling fra alle fondsforvaltere som har fond som distribueres på SpareBank 1s handelsplattform, gjennom et omfattende spørreskjema. Merkingen vil oppdateres årlig.

¹ For eksempel: Sustainable Brand Index (<https://www.sb-index.com/>)

- Bidra til at SpareBank 1 kan tilby fond som bidrar til positiv endring innen ESG til sine kunder, og vi skal tilstrebe å gi informasjon om i utstrekning fondet bidrar til positiv endring. Merkeordningen skal være styrende for hvilke fond SpareBank 1 skal anbefale kundene. ESG-retningslinjene vil gjøre SpareBank 1 i stand til å kommunisere bedre på fondenes ESG-profil overfor kundene.
- Bidra til at bankene i SpareBank 1-alliansen i sin finansrådgivning opererer i tråd med norsk lovgivning vedrørende EU-forordning 2019/2088 om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren (offentliggjøringsforordningen) og EU-forordning 2020/852 som etablerer rammeverket for et klassifiseringssystem for ulike bærekraftige aktiviteter (klassifiseringsforordningen) og EU-forordning 2020/852 som etablerer rammeverket for et klassifiseringssystem for ulike bærekraftige aktiviteter (klassifiseringsforordningen)

Krav, forventninger og oppfordringer til leverandører av verdipapirfond som skal distribueres i SpareBank 1

Som forutsetning for distribusjon i våre kanaler skal alle verdipapirfondsforvaltere skriftlig bekrefte at de er kjent med og følger våre retningslinjer. Forvaltere må oppdatere SpareBank 1 på hvordan ESG-oppfølgning av investeringer skjer gjennom innrapportering av data som danner grunnlaget for merkeordningen. Dette skal skje så raskt som mulig etter endringen er oppdaget, og minimum årlig.

SpareBank 1 skiller i disse retningslinjer mellom følgende krav, forventninger og oppfordringer til eksterne fondsforvaltere som har fond som distribueres på SpareBank1s handelsplattform:

- Krav: SpareBank 1 vil etter prosess beskrevet i avsnittet om roller og ansvar stoppe nysalg av fond som ikke oppfyller disse kravene.
- Forventninger: Disse forventningene danner grunnlag for merkeordningen og SpareBank 1s oversikt over anbefalte fond. Dersom SpareBank 1 identifiserer at en leverandør er i brudd med én eller flere forventninger, vil leverandørens respektive fond gis karakteren C og tas ut av listen over «Anbefalte fond».
- Oppfordringer: Oppfordringene er ikke en del av grunnlaget for merkeordningen i dag, men vil søkes inntatt på et senere tidspunkt.

ESG-faktorer vil vektlegges i kombinasjon med finansielle kriterier når SpareBank 1-bankene utarbeider sin oversikt over anbefalte fond. For å oppnå høyeste bærekraftskarakter, kreves det i tillegg at fondet har en vesentlig grad av positiv seleksjon. Positiv seleksjon innebærer at fondsforvalteren investerer i selskaper som bidrar til å nå et eller flere miljømål eller sosiale mål.

Miljø

SpareBank 1 forventer at fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med:

- Ikke investerer i gruveselskaper og kraftprodusenter som får vesentlige deler av sine inntekter fra termisk kull, eller som baserer vesentlige deler av sin virksomhet på termisk kull.

- Ikke investerer i selskaper som skader [UNESCOs verdensarvsteder](#), medvirker til tap av globalt truede arter og tap av viktige økosystemer, medvirker til avskoging, medvirker til alvorlig forurensning, eller på annet vis bidrar til alvorlig miljøskade.
- Ikke investerer i selskap som gjennom handlinger eller unnlatelser på et aggregert selskapsnivå forårsaker uakseptable nivåer av klimagasser.²

SpareBank 1 oppfordrer fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med til å:

- Jobbe målrettet med å redusere sin belastning på klima og miljø i tråd med Parisavtalen, helst ved å sette målbare mål for å redusere utslipp i porteføljen.
- Ikke investere i selskap som har betydelige negative konsekvenser for våtmarker registrert i [Ramsarkonvensjonen](#) eller [sårbare naturområder/verneområder registrert av den internasjonale Naturvernunion \(IUCN\)](#).
- Ikke investere i selskap som skader truede plante- og dyrearter, herunder dyrearter oppført på [IUCNs rødliste over truede arter](#), tar hensyn til dem og minimerer inngrep i naturen.
- Ikke investere i selskap som bryter med internasjonale retningslinjer³ for biologisk mangfold og genteknologi.
- Sette mål for allokert kapital til investeringer i næringer som bidrar til å nå Parisavtalens målsettinger.

Samfunn

SpareBank 1 stiller krav om at fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med:

- Ikke investerer i virksomheter som selv, eller gjennom enheter de kontrollerer, investerer i kontroversielle våpen i tråd med bestemmelsene til Statens pensjonsfond utland. Fondenes portefølje screenes opp mot oljefondets liste for utelukkelse av selskaper under kriteriene produksjon av kjernevåpen og statsobligasjonsunntaket. Gjennomgangen skjer minimum årlig gjennom produktrevisjonen og som del av godkjennelsesprosessen for nye produkter.

SpareBank 1 forventer at fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med:

- Ikke investerer i selskap som er involvert i alvorlige brudd på menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter eller Genevekonvensjonene, og har dette nedfelt i egne retningslinjer
- Ikke investerer i selskap som produserer tobakk eller tobakksvarer.
- Ikke investerer i selskap som medvirker til, eller er ansvarlig for, alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.
- Ikke investerer i selskap som selger våpen til stater i væpnede konflikter som benytter våpnene på måter som utgjør alvorlige og systematiske brudd på folkeretten.

² Slike selskap skal ha vesentlig høyere utslipp, og vesentlig høyere utslipp per produsert enhet, enn sammenlignbare selskaper. De skal også mangle konkrete, troverdige og tidfestede planer for å redusere utslippene raskere og kraftigere enn sammenlignbare selskaper for dermed å få utslippene ned på nivået til disse selskapene. Hvis det kan dokumenteres at et selskap driver aktiv lobbyvirksomhet mot klimareguleringer skal dette også tas med i en totalvurdering.

³ Eks FNs konvensjon om biologisk mangfold og de tilhørende Bonn-retningslinjene eller Nagoya-protokollen

SpareBank 1 oppfordrer fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med til å:

- Ikke investerer i selskap som produserer pornografi.
- Ikke investere i selskap som ikke respekterer landrettigheter, og/eller tar i bruk naturressurser uten å respektere rettighetene til lokalbefolkning og urfolk, for eksempel til å gi informert samtykke (free, prior and informed consent (FIPC)).
- Gjøre aktsomhetsvurderinger for å unngå å være involvert i det overstående og rette opp dersom man finner brudd, og oppfordrer forretningsforbindelser til å gjøre det samme.

Eierstyring

SpareBank 1 forventer at fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med:

- Har signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer og rapporterer på etterlevelse.
- Driver aktiv eierstyring.
- Har nulltoleranse for korrupsjon og økonomisk kriminalitet og skatteunndragelse i egen virksomhet og selskaper de samhandler eller investerer i og har gode rutiner for å avdekke og følge opp dette. Oppfordrer egne forretningsforbindelser til å gjøre det samme.
- Ved mistanke om korrupsjon bidrar til full åpenhet fra selskapet og medvirkning til etterforskning av forholdet.

SpareBank 1 oppfordrer fondsforvalterne vi har distribusjonsavtale med til å:

- Tilstrebe åpenhet og transparens om egen virksomhet, herunder eierskap, investeringer, økonomiske informasjon som skatteinnbetaling, forretningsforbindelser, nasjonal og internasjonal lobbyvirksomhet, etc.
- Dokumentere oppfølging av forhold som bryter med våre krav, forventninger og oppfordringer i disse retningslinjene.

Anbefalinger av verdipapirfond

Fagansvarlige i SpareBank 1s spare- og plasseringsutvalg vil minimum årlig lage fondsanbefalinger til kundene. Hovedformålet med listen er å gjøre det enklere for kunden å velge gode og trygge produkter. Resultatet av gjennomgangen er basert på analyser og absolutte krav om egenskaper vi mener er sentrale i fondsutvelgelsen. Analysene er basert på bl.a. historisk avkastning og konkurransedyktig kostnadsnivå målt opp mot sammenlignbare fond. Fondet må score B eller bedre i vår ESG-/bærekraftsvurdering. Fondet må også være UCITS-godkjent, hvilket innebærer at det stilles krav til daglig likviditet alle virkedager og diversifisering (risikospredning). Dersom anbefalingen gjelder et aktivt forvaltet fond, er graden av avvik fra referanseindeksen et kriterium for å ha mulighet til å generere tilstrekkelig meravkastning. I tillegg støtter faggruppen seg på analyser og ratinger fra uavhengige og anerkjente analysemiljø.

Roller, ansvar, dokumentasjon og rapportering

SpareBank 1s forventninger og anbefalinger i disse retningslinjene formidles forvaltere av verdipapirfond ved offentliggjøring på SpareBank 1s og de aktuelle Alliansebankenes nettsider og ved informasjon til fondsforvaltere.

Dersom SpareBank 1 gjennom spørreskjemaet til merkeordningen, årlige revisjonsprosess eller på annen måte identifiserer at fondsforvaltere er i brudd med disse retningslinjer vil type brudd være styrende for SpareBank 1s reaksjon:

1. Dersom SpareBank 1 identifiserer at et fond investerer i virksomheter som selv, eller gjennom enheter de kontrollerer, investerer i kontroversielle våpen, vil fondet tas ut av listen for «Anbefalte fond» hvis fondet var inne på listen før brudd på retningslinjene ble avdekket. Forholdet vil deretter tas opp med fondsforvalteren det gjelder. SpareBank 1 vil over tid følge opp at fondsforvaltere foretar målrettede tiltak for å bringe forholdet i tråd med disse retningslinjer. Fordi SpareBank 1-bankene ikke er fondsforvalter selv vil dette ofte skje gjennom samarbeid mellom flere aktører. I tilfeller der SpareBank 1 ikke vurderer forvalters tiltak som tilfredsstillende innen rimelig tid skalden enkelte bank stanse nysalg av det aktuelle fondet. Hver enkelt bank er ansvarlig for å følge opp at retningslinjene overholdes.
2. Dersom SpareBank 1 identifiserer at en fondsforvalter er i brudd med én eller flere forventninger, vil forvalterens respektive fond gis karakteren C i vår merkeordning og tas ut av listen over «Anbefalte fond» hvis fondet var inne på listen før brudd på retningslinjene ble avdekket.

Det er utarbeidet et spørreskjema som alle fondsforvaltere må fylle ut for å kartlegge fondenes ESG forhold. Spørreskjemaet legges ved disse retningslinjene. Det er fondsforvalternes ansvar å oppdatere SpareBank 1 på eventuelle endringer av opplysninger gitt i dette spørreskjemaet. Dette skal skje så raskt som mulig etter endringen er oppdaget, og minimum årlig. Informasjonen forvalter oppgir i dette spørreskjemaet legges til grunn for vurdering av bærekraft hos fondsforvalter, og for merkeordningen som er tilgjengelig for SpareBank 1s kunder. Forvalter er dermed ansvarlig for at SpareBank 1s kunder til enhver tid har korrekt bærekraftsinformasjon om forvalterens fond.

Vedlegg – SpareBank 1-alliansens merkeordning

Karakter	Egenskaper ved fondet	Konsekvens
A	Tilfredsstiller forventninger* i SpareBank 1-alliansens retningslinjer og har en vesentlig grad av positiv seleksjon	ESG anbefalt
B	Tilfredsstiller forventninger* i SpareBank 1-alliansens retningslinjer	ESG anbefalt
C	Tilfredsstiller ikke alle forventninger* i SpareBank 1-alliansens retningslinjer	Ikke anbefalt
i.a.	Bryter med kravet om å utelukke kontroversielle våpen	Nysalg skal stoppes

*Tilfredsstiller SpareBank 1-alliansens eksklusjonskrav og driver aktivt eierskap (kommunikasjon og stemmegivning)